

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 69 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 3/2002, 51/2003, 85/2003, 40/2004 и 61/2005), член 21 став 2 од Законот за девизно работење („Службен весник на РМ“ бр. 34/01, 49/01, 103/01 и 51/03) и точка 7 од Одлуката за условите и начинот на одобрување кредити во девизи и кредити во денари со девизна клаузула меѓу резиденти („Службен весник на РМ“ бр. 41/2006), гувернерот на Народна банка на Република Македонија донесе

УПАТСТВО

за спроведување на Одлуката за условите и начинот на одобрување кредити во девизи и кредити во денари со девизна клаузула меѓу резиденти („Службен весник на РМ“ бр. 52/2006)

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со ова Упатство се пропишуваат начинот на пополнување и роковите за доставување на извештаите за кредити одобрени во девизи и кредити одобрени во денари со девизна клаузула меѓу резиденти.

2. За следење на кредитите во девизи и во денари со девизна клаузула, одобрени на резиденти, банката е должна до Народна банка на Република Македонија да ги доставува следните извештаи:

- Образец ДК - 1 - Извештај за одобрени кредити во девизи на резиденти во текот на месецот;
- Образец КДК - 1 - Извештај за одобрени кредити во денари со девизна клаузула на резиденти во текот на месецот;
- Образец ДК - 2 - Извештај за состојбата на кредитите во девизи на резиденти на крајот на месецот;
- Образец КДК - 2 - Извештај за состојбата на кредитите во денари со девизна клаузула на резиденти на крајот на месецот.

Обрасците од оваа точка се составен дел на ова Упатство.

3. Кредитот во девизи и кредитот во денари со девизна клаузула се смета за одобрен во моментот кога износот на кредитот е пренесен на посебна сметка на резидентот.

Под кредити во денари со девизна клаузула се подразбираат денарските кредити чија тековна вредност е во директна зависност од односот помеѓу домашната и странска валута, без разлика дали курсирањето се врши редовно, периодично, опциски или слично.

4. За потребите за известување согласно ова Упатство, банката не е должна да ги прикажува кредитите по основ на кредитни картички.

II. ОБРАЗЕЦ ДК - 1

5. Образецот ДК - 1 (Извештај за одобрени кредити во девизи на резиденти во текот на месецот) содржи податоци за кредитите одобрени во девизи на резиденти во текот на месецот за кој се известува. Образецот ДК - 1 се пополнува согласно со следните правила:

а) Во Колоната бр. 1 - „Ред. бр.“, се наведува редниот број на резидентот кому му е одобрен кредитот во девизи.

б) Во Колоната бр. 2 - „Матичен број“, се внесува матичниот број на резидентот.

в) Во Колоната бр. 3 - „Даночен број“, се внесува единствениот даночен број на резидентот. Оваа колона не се пополнува за резидентите-физички лица.

г) Колоната бр. 4 - „Резидент“, ги содржи резидентите на кои банката им одобрила кредит во девизи. За потребите на ова Упатство, резидентите се класифицираат во четири категории: I, II, III и IV категорија резиденти.

Првата категорија резиденти ги вклучува нето-извозниците. Под нето-извозници се подразбираат сите резиденти кои во претходните дванаесет месеци оствариле поголем девизен прилив по основ на остварен извоз, од девизен одлив по основ на остварен увоз, и/или резиденти за кои анализата извршена од страна на банката покажува дека во текот на времетраењето на кредитот ќе остварат поголем девизен прилив од нивните вкупни девизни обврски.

Втората категорија резиденти ги вклучува резидентите кај кои цената на доминатниот производ зависи од движењата на цената на тој производ на светските берзи.

Третата категорија резиденти ги вклучува резидентите - физички лица.

Четвртата категорија резиденти ги вклучува сите останати резиденти на кои банката им одобрила кредити во девизи кои не влегуваат во претходните три категории на резиденти.

д) Колоната бр. 5 - „Категорија на ризик“, ја содржи категоријата на ризик во која е класифициран резидентот, односно одобрениот кредит на резидентот, со примена на критериумите дефинирани во глава II од Одлуката за утврдување на методологијата за класификација на активните билансни и вонбилансни позиции на банките според степенот на нивната ризичност („Службен весник на РМ“ бр. 21/2002 - пречистен текст).

ѓ) Во Колоната бр. 6 - „Шифра на валута“, се внесува шифрата на валутата во која му е одобрен кредитот во девизи на резидентот.

е) Во Колоната бр. 7 - „Одобрен износ во девизи“, се внесува износот на одобрениот кредит во девизи на резидентот.

ж) Во Колоната бр. 8 - „Одобрен износ во денари“, се внесува денарската противвредност на одобрениот кредит во девизи. При внесувањето на износот се

користи договорениот курс помеѓу банката и резидентот по кој е одобрен кредитот во девизи.

з) Во Колоната бр. 9 - „Курс“, се внесува курсот по кој банката му го одобрува кредитот во девизи на резидентот.

с) Во Колоната бр. 10 - „Намена“, се внесува намената на одобриениот кредит во девизи. При пополнувањето на оваа колона се користат следните две шифри:

- ПС - доколку станува збор за одобрен кредит во девизи за плаќање на достасана обврска кон нерезидент;
- ПЗ - доколку станува збор за одобрен кредит во девизи за плаќање во земјата.

и) Во Колоната бр. 11 - „Датум на одобрување“, се внесува датумот на одобрување на кредитот во девизи на резидентот, согласно со точка 3 од ова Упатство.

ј) Во Колоната бр. 12 - „Датум на достасување“, се внесува крајниот датум на достасување на одобриениот кредит во девизи.

к) Во Колоната бр. 13 - „Обезбедување“, се дава краток опис на видот на обезбедувањето на кредитот во девизи. Во зависност од видот на обезбедувањето, при пополнување на оваа колона се користи една или повеќе од следните шифри:

- ЗП - залог на подвижни предмети;
- ЗН - залог на недвижни предмети;
- М - меница;
- ПО - парично обезбедување;
- БГ - гаранција издадена од банка;
- КГ - гаранција издадена од небанкарско правно лице;
- О - останати видови обезбедување.

л) Во Редот бр. I се внесува износот на вкупните одобриени кредити во девизи на првата категорија резиденти (нето-извозници), при што се пополнуваат само колоните број 7 и 8.

љ) Во Редот бр. II се внесува износот на вкупните одобриени кредити во девизи на втората категорија резиденти (кај кои цената на производот зависи од движењата на цената на тој производ на светските берзи), при што се пополнуваат само колоните број 7 и 8.

м) Во Редот бр. III се внесува износот на вкупните одобриени кредити во девизи на третата категорија резиденти (физички лица), при што се пополнуваат само колоните број 7 и 8.

н) Во редот бр. IV се внесува износот на вкупните одобриени кредити во девизи на четвртата категорија резиденти (останати резиденти), при што се пополнуваат само колоните број 7 и 8.

њ) Во Редот V се внесува износот на вкупните одобриени кредити во девизи на резиденти и претставува збир на износите под реден број I, II, III и IV, при што се пополнуваат само колоните број 7 и 8.

III. ОБРАЗЕЦ КДК - 1

6. Образецот КДК - 1 (Извештај за одобрени кредити во денари со девизна клаузула на резиденти во текот на месецот) содржи податоци за кредитите одобрени во денари со девизна клаузула на резиденти во текот на месецот за кој се известува. Образецот КДК - 1 се пополнува согласно со следните правила:

а) Во Колоната бр. 1 - „Ред. бр.“, се наведува редниот број на резидентот на кому му е одобрен кредит во денари со девизна клаузула.

б) Во Колоната бр. 2 - „Матичен број“, се внесува матичниот број на резидентот.

в) Во Колоната бр. 3 - „Даночен број“, се внесува единствениот даночен број на резидентот. Оваа колона не се пополнува за резидентите-физички лица.

г) Колоната бр. 4 - „Резидент“, ги содржи резидентите на кои банката им одобрила кредит во денари со девизна клаузула. За потребите на ова Упатство, резидентите се класифицираат во четири категории: I, II, III и IV категорија резиденти.

Првата категорија резиденти ги вклучува нето-извозниците. Под нето-извозници се подразбираат сите резиденти кои во претходните дванаесет месеци оствариле поголем девизен прилив по основ на остварен извоз, од девизен одлив по основ на остварен увоз, и/или резиденти за кои анализата извршена од страна на банката покажува дека во текот на времетраењето на кредитот ќе остварат поголем девизен прилив од нивните вкупни девизни обврски.

Втората категорија резиденти ги вклучува резидентите кај кои цената на доминатниот производ зависи од движењата на цената на тој производ на светските берзи.

Третата категорија резиденти ги вклучува резидентите - физички лица.

Четвртата категорија резиденти ги вклучува сите останати резиденти на кои банката им одобрила кредити во денари со девизна клаузула кои не влегуваат во претходните три категории резиденти.

д) Колоната бр. 5 - „Категорија на ризик“, ја содржи категоријата на ризик во која е класифициран резидентот, односно одобрениот кредит на резидентот, со примена на критериумите дефинирани во глава II од Одлуката за утврдување на методологијата за класификација на активните билансни и вонбилансни позиции на банките според степенот на нивната ризичност („Службен весник на РМ“ бр. 21/2002 - пречистен текст).

ѓ) Во Колоната бр. 6 - „Шифра на валута“, се внесува шифрата на валутата на девизната клаузула.

е) Во Колоната бр. 7 - „Одобрен износ во денари“, се внесува износот во денари на одобрениот кредит.

ж) Во Колоната бр. 8 - „Датум на одобрување“, се внесува датумот на одобрување на кредитот во денари со девизна клаузула на резидентот, согласно со точка 3 од ова Упатство.

з) Во Колоната бр. 9 - „Датум на достасување“, се внесува крајниот датум на достасување на одобриот кредит во денари со девизна клаузула.

с) Во Колоната бр. 10 - „Обезбедување“, се дава краток опис на видот на обезбедувањето со кое е покриен кредитот во денари со девизна клаузула. Во зависност од видот на обезбедувањето, при пополнување на оваа колона се користи една или повеќе од следните шифри:

- ЗП - залог на подвижни предмети;
- ЗН - залог на недвижни предмети;
- М - меница;
- ПО - парично обезбедување;
- БГ - гаранција издадена од банка;
- КГ - гаранција издадена од небанкарско правно лице;
- О - останати видови обезбедување.

и) Во Редот бр. I се внесува износот на вкупните одобри кредити во денари со девизна клаузула на првата категорија резиденти (нето-извозници), при што се пополнува само колоната број 7.

ј) Во Редот бр. II се внесува износот на вкупните одобри кредити во денари со девизна клаузула на втората категорија резиденти (кај кои цената на производот зависи од движењата на цената на тој производ на светските берзи), при што се пополнува само колоната број 7.

к) Во Редот бр. III се внесува износот на вкупните одобри кредити во денари со девизна клаузула на третата категорија резиденти (физички лица), при што се пополнува само колоната број 7.

л) Во Редот бр. IV се внесува износот на вкупните одобри кредити во денари со девизна клаузула на четвртата категорија резиденти (останати резиденти), при што се пополнува само колоната број 7.

љ) Во Редот V се внесува износот на вкупните одобри кредити во денари со девизна клаузула на резиденти и претставува збир на износите под реден број I, II, III и IV, при што се пополнува само колона бр. 7.

IV. ОБРАЗЕЦ ДК - 2

7. Образецот ДК - 2 (Извештај за состојбата на кредитите во девизи на резиденти на крајот на месецот), содржи податоци за состојбата на кредитите во девизи на резиденти на крајот на месецот за кој се известува. Образецот ДК - 2 се пополнува согласно со следните правила:

а) Во Колоната бр. 2 - „Опис“, кредитите во девизи се делат на четири групи според категоријата на резиденти утврдена согласно со критериумите предвидени во точка 5 потточка г) од ова Упатство.

б) Во Колоната бр. 3 - „Кредити за плаќање во странство“, се внесува состојбата на кредитите во девизи за плаќање во странство, на крајот на месецот

за кој се известува. Оваа позиција го опфаќа делот од состојбата на сметките од групите 16, 32 и 34 и од сметката 086, кој се однесува на девизни кредити на резиденти за плаќање во странство, како и состојбата на сите други сметки на кои се евидентираат овие девизни кредити.

в) Во Колоната бр. 4 - „Кредити за плаќање во земјата“, се внесува состојбата на кредитите во девизи на крајот на месецот за кој се известува кои се користат во денарска противвредност за плаќање во земјата. Оваа позиција го опфаќа делот од состојбата на сметките од групите 16, 32 и 34 и од сметката 086, кој се однесува на девизни кредити на резиденти кои се користат во денарска противвредност за плаќање во земјата, како и состојбата на сите други сметки на кои се евидентираат овие кредити.

г) Колоната бр. 5 - „Редовни кредити“, претставува збир на делот од износите од колоните број 3 и 4 кој се однесува на редовните кредити во девизи.

д) Колоната бр. 6 - „Нефункционални кредити“, претставува збир на делот од износите од колоните број 3 и 4 кој се однесува на нефункционалните кредити во девизи.

ѓ) Колоната бр. 7 - „Вкупно“, претставува збир на колоните број 3 и 4, односно збир на колоните број 5 и 6.

е) Редот бр. I - „Состојба на кредити во девизи на прва категорија резиденти на крајот на месецот“ претставува збир на износот на кредитите во девизи на прва категорија резиденти (нето-извозници) во секоја категорија на ризик одделно.

ж) Редот бр. II - „Состојба на кредитите во девизи на втора категорија резиденти на крајот на месецот“, претставува збир на износот на кредитите во девизи на втора категорија резиденти (кај кои цената на производот зависи од движењата на цената на тој производ на светските берзи) во секоја категорија на ризик одделно.

з) Редот бр. III - „Состојба на кредитите во девизи на трета категорија резиденти на крајот на месецот“, претставува збир на износот на кредитите во девизи на трета категорија резиденти (физички лица) во секоја категорија на ризик одделно.

с) Редот бр. IV - „Состојба на кредитите во девизи на четврта категорија резиденти на крајот на месецот“, претставува збир на износот на кредити во девизи на четврта категорија резиденти (останати резиденти) во секоја категорија на ризик одделно.

и) Редот бр. V - „Состојба на кредитите во девизи на резиденти на крајот на месецот“, претставува збир на редовите I, II, III и IV.

ј) Во Редот бр. VI - „Наплатени кредити во девизи“, се внесува износот на кредити во девизи на резиденти, кои се наплатени во текот на месецот за кој се известува, при што се пополнуваат само колоните број 5, 6 и 7.

к) Во Редот бр. VII - „Пренесени кредити во девизи“, се внесува износот на кредити на резиденти во девизи кои, во текот на месецот за кој се известува, се пренесени од сметките за редовни на сметките за нефункционални кредити и обратно, при што се пополнуваат само следните колони:

- во Колоната бр. 5 - „Редовни кредити“, се внесува износот на кредити во девизи, кои се пренесени од сметките за нефункционални кредити на сметките за редовни кредити;
- во Колоната бр. 6 - „Нефункционални кредити“, се внесува износот на кредити во девизи, кои се пренесени од сметките за редовни кредити на сметките за нефункционални кредити.

V. ОБРАЗЕЦ КДК - 2

8. Образецот КДК - 2 (Извештај за состојбата на кредитите во денари со девизна клаузула на резиденти на крајот на месецот), содржи податоци за состојбата на кредитите во денари со девизна клаузула на резиденти на крајот на месецот за кој се известува. Образецот КДК - 2 се пополнува во согласност со следните правила:

а) Во Колоната бр. 2 - „Опис“, кредитите во денари со девизна клаузула се делат на четири групи според категоријата на резиденти, утврдена согласно со критериумите предвидени во точка 6 потточка г) од ова Упатство.

б) Во Колоната бр. 3 - „Редовни кредити“, се внесува состојбата на редовните кредити во денари со девизна клаузула на крајот на месецот за кој се известува. Банката е должна во прилог да достави преглед на сметките на кои ги евидентира редовните кредити во денари со девизна клаузула, заедно со состојбата на овие кредити на секоја сметка одделно.

в) Во Колоната бр. 4 - „Нефункционални кредити“, се внесува состојбата на нефункционалните кредити во денари со девизна клаузула на крајот на месецот за кој се известува. Банката е должна во прилог да достави преглед на сметките на кои ги евидентира нефункционалните кредити во денари со девизна клаузула, заедно со состојбата на овие кредити на секоја одделна сметка.

г) Колоната бр. 5 - „Вкупно“, претставува збир на износите од колоните 3 и 4.

д) Редот бр. I - „Состојба на кредити во денари со девизна клаузула на прва категорија резиденти на крајот на месецот“, претставува збир на износот на кредитите во денари со девизна клаузула на прва категорија резиденти (нето-извозници), во секоја категорија на ризик одделно.

ѓ) Редот бр. II - „Состојба на кредити во денари со девизна клаузула на втора категорија резиденти на крајот на месецот“, претставува збир на износот на кредитите во денари со девизна клаузула на втора категорија резиденти (кај кои цената на производот зависи од движењата на цената на тој производ на светските берзи), во секоја категорија на ризик одделно.

е) Редот бр. III - „Состојба на кредити во денари со девизна клаузула на трета категорија резиденти на крајот на месецот“, претставува збир на износот на кредитите во денари со девизна клаузула на трета категорија резиденти (физички лица), во секоја категорија на ризик одделно.

ж) Редот бр. IV - „Состојба на кредити во денари со девизна клаузула на четврта категорија резиденти на крајот на месецот“, претставува збир на износот

на кредитите во денари со девизна клаузула на четврта категорија резиденти (останати резиденти), во секоја категорија на ризик одделно.

з) Редот бр. V - „Состојба на кредити во денари со девизна клаузула на резиденти на крајот на месецот“, претставува збир на редовите I, II, III и IV.

с) Во Редот бр. VI - „Наплатени кредити во денари со девизна клаузула“, се внесува износот на кредити на резиденти во денари со девизна клаузула, кои се наплатени во текот на месецот за кој се известува.

и) Во Редот бр. VII - „Пренесени кредити во денари со девизна клаузула“, се внесува износот на кредити на резиденти во денари со девизна клаузула кои, во текот на месецот за кој се известува, се пренесени од сметките за редовни на сметките за нефункционални кредити, и обратно, при што се пополнуваат само следните колони:

- во Колоната бр. 3 - „Редовни кредити“, се внесува износот на кредити во денари со девизна клаузула кои се пренесени од сметките за нефункционални кредити на сметките за редовни кредити;
- во Колоната бр. 4 - „Нефункционални кредити“, се внесува износот на кредити во денари со девизна клаузула кои се пренесени од сметките за редовни кредити на сметките за нефункционални кредити.

VI. ДОСТАВУВАЊЕ НА ОБРАСЦИТЕ ДК - 1, КДК - 1, ДК - 2 и КДК - 2

9. Банката има обврска за доставување на Обрасците ДК - 1, КДК - 1, ДК - 2 и КДК - 2 на месечна основа и тоа во рок од петнаесет дена по истекот на месецот за кој се известува.

10. Банката е должна да го изработи првиот извештај по ова Упатство со состојба на 30.04.2006 година и да го достави до Народна банка на Република Македонија најдоцна до 15.05.2006 година.

VII. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

11. Ова Упатство влегува во сила осум дена по неговото објавување во „Службен весник на Република Македонија“.

12. Со почетокот на примена на ова Упатство, престанува да важи Упатството за спроведување на Одлуката за условите и начинот на склучување на кредитните работи во девизи меѓу резиденти („Службен весник на РМ“ бр. 66/2003).

Скопје, 18.04.2006 година

Бр. 2336

Гувернер

м-р Петар Гошев